

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatun tekstiä.

Rakkaus on vehnänjyvä

Joh. 12:12-24
Palmusunnuntai 28.3.

Talviset nietokset peittävät laajan peltoaukean. Lumikinosten alla, maan sylissä lepäävät syksyllä kylvetyn vehnän jyvät. Kevät saapuu ja muuttaa valkean maiseman multaisen mustaksi. Tummasta pellosto alkaa nousta kevään ihme, vihreä oras. Kesän lopulla aukealla lainehtii vilja. Sato korjataan, leivät leivotaan ja kannetaan pöytäämme, ja ne ravitsevat meidät.

Vehnänjyvä on pudonnut maahan, antanut itsensä, kuollut ja tuottanut runsaan sadon. Palmusunnuntai vie meidät seuraamaan vehnänjyvän tietä.

Palmusunnuntain evankeliumi on täynnä riehakasta tunnelmaa. Pääsiäisjuhliin Jerusalemiin virtaa vahvana kymenä pyhiinvaeltajia. Arvelujen mukaan sadantuhannen asukkaan kaupungin väkimäärä paisuu viisinkertaiseksi.

Juhlaväen keskuuteen leviää tieto, että rabbi Jeesus on tulossa Jerusalemiin. Moni on muutaman vuoden aikana omin korvin kuullut hänen puheitaan ja omin silmin nähnyt hänen toimintaansa. Hänestä on puhuttu ja väiteltä paljon. Aivan vastikään suuri joukko on ollut todistamassa, miten Jeesus on tehnyt käsittämättömän ihmeen, herättänyt kuolleen, ystävänsä Lasaruksen. Egyp-

tin orjuudesta vapautumisen muistojuhlan keskellä pyhiinvaeltajat kysyvät toisiltaan: Onko tässä nyt hän, jota on niin kauan odotettu? Onko tässä nyt hän, joka vapauttaa kansansa myös pakanallisten roomalaisten vallasta?

Väkijoukko lähtee vastaanottamaan Jeesusta kuin suurta vapauttajaa. He heiluttavat palmunoksia voitonviireinä ja levittävät vaatteita matoksi Jeesuksen kulkureitille. Ehkä tuhansien keuhkojen voimalla kajahtaa suurten juhlien rukous ja riemun ilmaus, tuttu psalmi: Hoosianna! Sillä nyt kuningas tulee.

Evankeliumitekstissä kulkee myös tumma, uhkaava sävy. Fariseuksetkin puhuvat keskenään Jeesuksesta. Heitäkin Lasaruksen kuolleista herättäminen ravistelee, mutta he eivät riemuitse siitä. Lasaruksen tapaus on ollut viimeinen sysäke heidän päätökselleen: Jeesuksen on kuoltava. Samaa tietä menköön Lasarus. Kun he näkevät juhlakansan riemun, päätös vahvistuu: ”Näettekö? Mikään ei auta. Koko maailma juoksee hänen perässään.”

Mitä liikkuu tapahtumien keskushenkilön mielessä? Sitä ei kerrota. Mutta voiko kukaan pysyä kylmänä kansanjoukon juhliessa ympärillä, vaikka ratsastaisikin nöyrästi aasilla? Kuka voi olla tunteeton suosion hyväilyille? Voiko kukaan torjua vilpittömiä sieluja, jotka ripustavat toivonsa sankariinsa? Jeesus oli kestänyt autiomaassa kiusaukset, vallan ja voimannäytön hou-

kutukset. Mutta nyt kiusaukset syntyvät ihmisten nälkäisistä, pitkään riutuneista toiveista. Eikö kuningas voisi näyttää valtaansa ylivoimaisin taivaallisin joukoin, johdatata kansan vapauteen ja saada osakseen jakamattoman palvonnan? Onko välttämättömyyttä kulkea kärsimyksen tietä?

Jeesuksen tuntemukset purkautuvat esiin vasta palmusunntain tekstin ulkopuolella, mutta niiden on täytyntä värittää hänen mielessään juhla-kulkueen tapahtumia. Tuntemukset ovat läsnä, kun innokkaat kreikkalaiset pyrkivät hänen puheilleen. Ne ovat läsnä, kun hän ilmaisee Filippukselle, Andrealle ja paikalla oleville jotakin väistämättömyyttä: ”Hetki on tullut: Ihmisen Poika kirkastetaan. Totisesti, totisesti: jos vehnänjyvää ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon.”

Hetkeä myöhemmin Jeesus tunnustaa syvän järkytyksensä. Hän taistelee sisimmässään. Nytkin hän tuntee kiusauksen vetovoiman. Hän haluaa pelastua siitä vehnänjyvän tehtävästä, joka häntä odottaa. Mutta: ”Ei! Juuri tähän on elämäni tähdännyt.”

Jeesuksen elämä on tähdännyt siihen, että Jumalan rakkaus ihmisiä kohtaan tulee näkyväksi. Jumala antoi maailmaan ainoan Poikansa. Poika antaa maailmalle elämän. Se tapahtuu vain vehnänjyvän tietä. Jeesus on jo luopunut vetoamasta taivaalliseen asemaansa ja Jumalan vertaisuuteensa ja ottanut rajallisen ihmisen muodon. Pian hän luopuu käyttämästä valtaansa ja alentuu ihmisten tuomittavaksi ja surmattavaksi. Hän suostuu kantamaan vastuun ihmisen pahuudesta ja sovittamaan sen. Hän murtaa ja jakaa itsensä ihmisille ravinnoksi, pelastukseksi, elämäksi.

Jeesus kauhistuu tätä kaikkea mutta tietää, että tämä on Jumalan rakkauden tie. Rakkaus on väkevämpi kuolemaa. Rakkauden tie on voiton tie. Rakkauden tie on elämän tie. Pieni vehnänjyvä on rakkauten kuva.

Tytti Issakainen

FM, vapaa kirjoittaja, Turku

Kärsivä Kristus

Luuk. 22:39-23:31
Hiljaisen viikon maanantaista
keskiviikkoon 29.-31.3.

Hiljaisen viikon ahtitekstejä tutkistellaan tässä yhtenä kokonaisuutena Getsemanesta Gabbatalle ja Via dolorosalle. Jeesuksen kärsimyshistoria voidaan nähdä kolmesta näkökulmasta, joille kaikille on ominaista hänen tiensä ylhäältä alas ja alhaalta ylös.

Kirkastusvuorelta Jordanin syvänteen
kautta ylös Jerusalemiin

Jeesuksen matka ylös Jerusalemiin ja ristinkuolemaan alkoi Kirkastusvuorelta. Ihminen kokemusten ja voittojen jälkeen alkoi myös opetuslapsilla ”petäjävapriikin koulu”. Ennen ja jälkeen kirkastumisensa Jeesus ilmoitti heille kärsimystiensä, jolla hänen maailmaan tulemisensa tarkoitus toteutuu (Luuk. 9:22, 44–45). Ristin tuolla puolen Messiaan kärsimys oli heille suuri loukkaus ja käsittämätön asia.

Messiaan tietä kärsimyksistä voittoon Paavali kuvaa Ef. 4:ssä Ps. 68:19:n valossa: ”Kirjoituksissa sanotaan: ’Hän nousi korkeuteen vangit voittosaalinaan, hän antoi lahjoja ihmisille.’ Eikö se, että hän nousi korkeuteen, merkitse, että hän oli laskeutunut alas, aina maan alimpiin paikkoihin? Hän, joka laskeutui alas, nousi myös kaikkia taivaita ylemmäs täyttääkseen kaikkeen läsnäolollaan.”

Aivan kirjaimellisesti Jeesus laskeutui Hermonin rinteiltä alas maan alimpiin paikkoihin Jordanin laaksoon. Silläkin matkalla hän otti kuoleman vankeja saaliikseen ja pysähteli niiden luona, jotka häntä avuksi huusivat tai etsivät (Luuk. 19: Bartimeus, Sakkeus, sokeita ja rampoja, Matt. 21:14). Jeesuksen voittosaatto Jerusalemiin oli kuitenkin hänen ristisaattonsa, jonka vain hän ymmärsi, hiljainen ja lempeä kuningas työjuhdan selässä.

Yläsalista alas Getsemaneen ja ylös Gabbatalle

Ehtoolliseen yläsalissa sisältyivät Messiaan kärsimys ja kuolema mutta myös sanoma ylösnousemuksesta. Sitä opetuslapset eivät vielä ymmärtäneet. Heille matka Getsemaneen oli vain tie tuttuun paikkaan, jossa Jeesus oli ollut heidän kanssaan lukuisia kertoja. Sen perusteella myös Juudas osasi sinne ohjata kiinniottajat. Opetuslapsille Jeesuksen kuoleman tuska oli niin raskas kantaa, että he eivät kyenneet valvomaan hänen kanssaan. Unen ja valveen rajamaila nuo kolme myös Kirkastusvuorelle päässeet kuulivat Jeesuksen rukouksen ydinkohdat ja muistivat, että hän kolmesti rukoili käytyään heitä välillä herättelemässä (Matt. 26, Mark. 14). Getsemanessa Jeesus suostui tuomittavaksi meidän tähtemme.

Korkeat ilon tunteet hämmensivät Kirkastusvuorella, eivätkä opetuslapset ilon tähden olleet tuntea Herraansa myöskään hänen ilmestyessään heille pääsiäisen jälkeen (Luuk. 24:41). Myös murheen tähden heidän mielensä hämmentyi, ja he nukkuiivat ”murheen uuvuttamina” Jeesuksen vaikeimpien taisteluiden hetkinä (22:5) Omin voimin he kuvittelivat myös puolustavansa Mestariaan unesta herättyään. Viimeisenä voimatekonaan ennen ristiä Jeesus korjasi Pietarin väärän kiivauden vaurion. Taphtuma oli niin vaikuttava, että Johannes merkitsi muistiin myös Malkuksen, Pietarin uhrin, nimen (Joh. 18:10).

Matka ylös Kaifaan palatsiin oli Pietarille ikimuistoinen. Luukas keskittyikin Pietarin kieltämissiin ja romahdukseen hiilivalkealle. Herran yksi katse riitti murtamaan hänen heikot varustuksensa. Toisella hiilivalkealla hän joutui kulkemaan kieltäjäntiensä uudelleen, kun Jeesuksen lempeät kysymykset iskivät moukarin tavoin hänen sydämeensä (Joh. 21). Kolmesti kieltäjästä tuli kolmesti myöntäjä ja tunnustaja.

Israelin korkein oikeus teki alhaisimman päätöksen, vihan sumentamana tuomitsi ainoan viattoman kuolemaan vieläpä julmimmalla mahdollisella tavalla. Olisivat oikeuden jäsenet voineet kivittääkin hänet kuten myöhemmin Stefanoksen syytettynä Ju-

malan pilkasta. Mutta he halusivat häpäistä häntä ja tuottaa hänelle tuskaa, joka oli roomalaisessa oikeudessa tarkoitettu vaarallisimmille rikollisille. Roomalaiset **Cicero** ja **Tacitus** kutsuvat ristiinnaulitsemista ”julmimmaksi ja hirvittävämmäksi kuolemanrangaistukseksi”, ”kaikkein viheliäisimmäksi kuolintavaksi”.

Gabbatalla Pilatus toteaa kolmesti Jeesuksen viattomuuden, minkä Johannes laajimmin ja tarkimmin kertoo (Joh. 18–19). Pilatuksessa ei ollut miestä kuuntelemaan omantuntonsa eikä ”pahan omantuntonsa” eli vaimonsa ääntä (Matt. 27:19). Näin hän tietämättään kuitenkin toimi Jumalan agenttina ja vei päätökseen Jeesuksen maailmaan tulemisen tarkoituksen. Barabbas, ’isän poika’, on meidän edustajamme, kun hänet vapautetaan ja Bar Abba, Isän Poika, tuomitaan. Gabbatalla ihmiset tuomitsivat Jeesuksen, Golgatalla Isä tuomitsi hänet.

Tässä on kolmen G:n tie alas ja ylös: Getsemane, Gabbata, Golgata. Golgata merkitsikin lopulta ylentämistä, suurta magneettia, jolla Jeesus vetää kaikki tykönsä (Joh. 12:31–32). Nyt vedetään ne, jotka kuulevat hänen kutsunsa. Rististä tulee heille dynamo, Jumalan voima. Kerran kaikki vedetään Kristuksen eteen. Silloin kaikki joutuvat tunnustamaan Jeesuksen Herraksi (Fil. 2), myös väärällä puolella olleet ja sinne jäävät.

Kristuksen seuraajan tie alhaalta ylös

Jeesuksen seuraaminen on hänen askelissaan kulkemista, hänen taakseen väistymistä ja suostumista. Hän antaa ristin, joka voi painaa maahan asti, mutta hän antaa myös voiman nousta jälleen. Tätä liikettä ylös ja alas on kristityn tie, minkä esikuvan löydämme Psalmista 107. Siinä toistuu häädän, avun ja kiitoksen teema: ”Hädässään he huusivat avuksi Herraa, ja Herra päästi heidät ahdingosta.” Me kaikki opimme vain vaivoin. Siksi Jumala joutuu tekemään jatkuvasti ”kahden käden työtä”, painamaan alas ja taas nostamaan. Siihen viittaa myös Simeon katsellessaan Jeesus-lastaa. Suhde häneen on kohtalomme, lankeemukseksi tai nousemukseksi. Se jakaa ihmiset. Mutta tuo

sama profetia tarkoittaa myös jokaisen Jeesuksen seuraajan tietä: toisella kädellä Jumala painaa ja toisella nostaa.

Ehkemme tohdi sanoa kuin kärsimysten kirkastama **Christian Scriver** *Sielun aarteessa*: ”ristikulta” on rakas risti, joka ajaa lampaat Paimenen luo. Tai kuten **Osmo Tiilikä** kirjoittaa: ”Muutama vasaranlyönti ei vielä tee hopeakappaletta kauniiksi maljakoksi; tarvitaan monta lyöntiä. Hengellisissä ahdistuksissa opitaan enemmän jumaluusoppia kuin yhdessäkään yliopistossa.” Kannattaa lukea hänen kirjaansa *Epäilyksistä uskoon* (1963).

Voimme miettiä myös lentohengellisyyden ja alatien kristillisyyden eroa **Erkki Lemisen** hauskanvakavan kirjoituksen valossa *Lokit ja Sorsat*: ”Lokit liihottelevat enemmän, ovat lentämisessä taitavampia, suorastaan mestareita. Sorsat sen sijaan lentävät raskaan tuntuisesti, mutta liikkuvat vedessä luontevasti ja sukeltalevat sulavasti. Toiset uskovaiset ovat kuin lokkeja, kokevat Hengen tuulien lennättelyt huikeina liitoina ja näyttävinä syöksyinä. Armon vesissä sukeltelut ovat kuitenkin välttämättömiä. Sorsat valittavat kaislikoissa, sukeltavat pohjamudissa, laittavat pesänsä veden tuntumiin ja uivat syvällä. Sorsalaiset joutuvat hiukan enemmän elämään veden eli Jumalan armon varassa. Meitä, jotka sinua odottavat, Kristus, on paljon, päivät ovat pitkiä ja yöt yksinäisiä. Vaan jätitkö keskellemme ristisi varjon vain ja armonpelastuksen.”

Erkki Ranta

TT, Tampereen Viinikan seurakunnan eläkkeellä oleva kirkkoherra

Pyhä ehtoollinen

Luuk. 22:14-22
Kiirastorstai 1.4.

Pelastushistoriassa on kaksi suurta torstaita, kiirastorstai ja helatorstai. Silloin Jeesus asetti ehtoollisen ja kasteen sakramentin. Luuk:ssa ovat sisäkkäin pääsiäisateria ja ehtoollisen asettaminen. Egyptin orjuudesta vapautumisen muistoksi vietetty *pesah*-ateria sisältää jo itsessään sekä typologiaa, joka avautuu uudessa liitossa, että eskatologisen toivon. Siihen Jeesus viittaa, kun hän puhuu hääateriasta kerran taivaassa. Silloin tarjoillaan paras viini, viimeiseksi.

Ehtoollisessa (j. 19–20) Jeesus käy enakoivasti lävitse pitkänperjantain kärsimyksensä. Sitä eivät opetuslapset vielä ymmärtäneet. Luukas yksin kutsuu heitä jos nyt apostoleiksi (j. 14). Näin heikot opetuslapsensa Jeesus on valinnut suuren sanoman airuiksi. Ehtoollisen sanoma aukenee heille vasta pääsiäisen jälkeen, kun hän ilmestyy heille ja aterioi heidän kanssaan. Vasta silloin he alkavat ymmärtää myös Jeesuksen opetusta Elämän leivästä, lihansa ja verensä syömisestä ja juomisesta (Joh. 6). Vasta silloin kova puhe muuttuu ihanaksi armon evankeliumiksi.

Kiirastorstaina opetuslasten silmät ovat niin pimitetyt, etteivät he voi vielä vastaanottaa Jeesuksen opetusta (Joh. 13). Vasta Pyhä Henki avaa heidän silmänsä, kun hän ottaa Jeesuksen omasta ja jakaa heille. Nyt he eivät vielä voisikaan sitä kantaa.

Ehtoollisen asetussanoissa on kolme keskeistä asiaa. Uusi liitto toteutuu veriuhrilla, joka on kertakaikkinen toisin kuin Vanhan testamentin esikuvat. Jeesuksen sanojen takana ovat erityisesti Jer. 31:31–34 ennustus uudesta liitosta ja Jes. 53. Herran Kärsivä Palvelija tarkoittaa Messiasta, joka vuodattaa verensä ”monien” eli kaikkien puolesta. Ehtoollisen sanoma keskittyy näihin kolmeen: ”Tämä on minun ruumiini, tämä on minun vereni, teidän edestänne.” Leivässä ja viinissä Jeesus itse on läsnä näkyvässä sanassa.

Profeetalliset preesensit *olla*-verbistä ilmaisevat, että Jeesuksen sovituskuolema ei

ole vain menneisyyteen jäävä Jumalan pelastusteko vaan aina uudelleen aktualisoituva ehtoollisessa. Uhri on kertakaikkinen, mutta sen siunaus on jatkuvasti läsnä sielä, missä Jeesukseen uskoen turvaudutaan. Ehtoollisessa saa yhä uudelleen vakuutuksen syntien anteeksiantamisesta. Siinä ovat kaikki aikamuodot: ”Älä pelkää. Minä olen ensimmäinen ja viimeinen. Minä olin kuollut, mutta nyt minä elän, elän aina ja ikuisesti.” (Ilm. 1:18.) Hän, joka oli, on ja tulee on.

Ehtoollisella opetuslapset joutuivat itse-tutkisteluun: Enhän vain minä ole se, joka sinut pettää. Ainoa, joka ei kyselty eikä joutunut sielunhätään, oli pettjä Juudas. Ehtoollisella käymiseen kuuluu jatkuvasti tämä uskonriippi, johon Paavali viittaa väkevästi ehtoollistekstissään (1. Kor. 11:26–32). Tällainen pyhä pelko on vaarassa hävitä keskuudestamme. Synnintunnustus ehtoollismissussa ei ole muodollisuus. Seurakunta vaistoaa sen, jos luemme sen ilman oman sydämen rippiä.

Johannes Gossner antaa viisaan neuvon, ettemme koettaisi ymmärryksellä vaan sydämellä käsittää ehtoollisen yli ymmärryksen käyvän lahjan: ”Sinun tulee vain uskoa, ja hän antaa enemmän kuin sinä ymmärrät, uskot ja osaat pyytää.”

Erkki Ranta

Häväisty Kristus

Luuk. 23:32-46

Pitkäperjantai 2.4.

Jeesus riippui ristillä haavoille hakattuna, vaatteitta, orjantappurakruunu päässään. Hänet oli tuomittu kuin suurrikollinen. Hänet oli syösty alas julkiseen häpeään. Fariseusten, lainopettajien, pappien ja hallitusmiesten tavoite oli saavutettu: Jeesuksen julistus ja hänen työnsä kaikkine tunnus-tekoineen oli osoitettu mitättömäksi. Nyt kansa voi nähdä, ettei Jeesus ollut se, joka hän sanoi olevansa. Hallitusmiehet, jotka edustivat maan korkeinta johtoa, ivasi-

vat Jeesusta: ”Muita hän kyllä on auttanut – auttakoon nyt itseään, jos hän kerran on Messias, Jumalan valittu.” Ristille naulitseminen oli Jeesuksen vihamiesten mielestä osoitus siitä, että Jeesus oli Jumalankin kiroama. Mooseksen laissahan sanotaan: ”Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu.” Siksi heidän ei tarvinnut kärsiä tunnonvaivoja teostaan, päinvastoin.

Kansa seisoj ja katseli. Roomalaiset so-tilaat heittelivät pilkkapuheitaan. Jeesuksen pään yläpuolella oli kirjoitus: ”Tämä on juutalaisten kuningas.” Se täydensi hänen alennustaan. Toinen ristillä riippuvista pahantekijöistäkin herjasi häntä.

Ihmiseksi tulleen Jumalan Pojan alennuksen tie oli raskaampi kuin koskaan tässä elämässä voimme ymmärtää ja käsittää. Hänen ruumiillinen kärsimyksensä oli suuri ja hänen häpeänsä syvä. Kuitenkin rististä tuli elämän puu, sillä Jumala näki hyväksi antaa ihmiskunnalle pelastuksen juuri tällä tavalla, alennetun Kristuksen kautta. Rististä tuli kristinuskon symboli.

Jeesuksen kärsimyksen syvyys ei ollut vain siinä, minkä ihmiset näkivät. Kysymys oli paljon suuremmasta asiasta, siitä, mitä tapahtui Jumalan edessä. Kun Jeesus Getsemanessa ”joi sen maljan”, josta Raamattu puhuu, hän otti päälleen ihmiskunnan synnin ja syyllisyyden. Getsemanan jälkeen hän ei enää voinut kuolla vapaehtoisesti. Hänen oli kärsittävä Jumalan tuomio ja rangaistus meidän synneistämme meidän sijastamme. Jumalan tahdon ja ennalta esiin tuotujen profetioiden mukaisesti sen täytyi tapahtua juuri ristillä, julkisesti. Hänen oli otettava vastaan Jumalan pyhä viha maailman synneistä. Hänen oli pakko tulla Jumalan hylkäämäksi meidän syntiemme tähden. Kauhea oli hänen huutonsa: ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?”

Myös meidän syntimme olivat hänen päällään, ja hän kärsi Jumalan rangaistuksen niistä. **Luther** kirjoittaa: ”Laupias Isä – lähetti maailmaan [ainosyntyisen] Poikansa, heitti kaikkien synnit kaikkineen hänen päälleen ja sanoi hänelle: Ole sinä Pietari, se kieltäjä, Paavali, se vainooja, rienaaja ja väkivallantekijä, Daavid, se avionrikoja, se syntinen, joka paratiisissa söi he-

delmän, se ryöväri ristillä, sanalla sanoen, ole sinä se kaikkien ihmisten edustaja, joka olet tehnyt kaikkien ihmisten synnit!” Hän kantaa ruumiissaan kaikkien kaikki synnit – ei niin, että hän itse olisi ne tehnyt, vaan niin, että hän otti omaan ruumiiseensa meidän tekemämme synnit, sovittaakseen ne omalla verellään.”

Kaiken sen kauheuden keskellä Jumalan Henki valaisi yhden ihmisen. Toinen rikollisista näki, mitä muut eivät nähneet. Hän uskoi, mitä muut eivät uskoneet. Hän oli viime hetkillään Jumalan edessä synteineen. Hän pelkäsi kohdata pyhän Jumalan. Hän katsoi mennyttä elämäänsä ja tunnusti ansainneensa kuoleman mutta myös Jumalan tuomion. Hän kääntyi Jeesuksen puoleen. Hänen pyyntönsä oli lyhyt. Se oli sellaisen miehen pyyntö, joka ei ollut tottunut pitkiin rukouksiin. Hän sanoi yksinkertaisesti: ”Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi.” Jeesus vastasi hänelle: ”Totisesti: jo tänään olet minun kanssani paratiisissa.” Hänen jälkeensä Jeesuksen kuolemassa on avautunut ovi taivaaseen lukuisille ihmisille. Ilman ristiä ei ole pelastusta.

Jeesuksen kuollessa temppelein väliverho repesi keskeltä kahtia. Siihen asti vain ylipappi oli kerran vuodessa voinut mennä väliverhon taakse kaikkeinpyhimpään. Hänellä tuli olla mukanaan uhrieläimen verta kansan ja omien syntiensä sovituksiksi. Nyt ei sellaista enää tarvittu. Jeesuksen uhri riittää kaikille. Tie lopulliseen kaikkeinpyhimpään, taivaaseen, on auki kaikille.

Jumalan Henki tahtoo valaista meistä jokaisen käsittämään, mitä Golgatalla tapahtui ja että sen kaiken Jeesus teki meidän tähtemme. Jeesus tuli niin alas, ettei kenenkään tarvitse sanoa: ”Olen niin suuri syntinen, ettei armo voi kuulua enää minulle.” Sen sijaan voimme kulkea ainoan Pelastajamme ohi niin kuin sivusta katseleva kansa, ivaavat hallitusmiehet ja pilkkaavat sotilaat. Pitkäperjantai asettaa eteemme kysymyksen: ”Mikä on minun suhteeni ristiin ja Ristin mieheen?”

Liisi Jokiranta

Eläkkeellä oleva lehtori, Vantaa

Jeesuksen kuoleman todistajia

Luuk. 23:47-56

Pitkänperjantain ilta 2.4.

Sadanpäällikkö oli määrätty valvomaan ristiinnaulitsemista. Golgatalla olleiden sotilaiden määrä ei käy evankeliumeista ilmi, mutta Pilatuksen luona hallintopalatsin sisäpihalla mainitaan olleen koko sota-väenosaston eli koko sadanpäällikön alainen sotilajoukko (Mark. 15:16).

Matteuksen evankeliumi mainitsee, että kun sadanpäällikkö ja miehet, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maan vavahtelun ja kaiken, mikä tapahtui, he pelästyivät suunniltaan.

Sadanpäällikön huudahduksesta Matteus ja Markus mainitsevat osan: ”Totisesti tämä oli Jumalan Poika” ja Luukas toisen osan: ”Tämä mies oli todella viaton.”

Sadanpäällikkö oli osallistunut edeltävään tapahtumasarjaan maaherran luona. Hän oli ollut paikalla, kun Pilatus oli langettanut tuomionsa. Hänen käskystään sotilaat oli kutsuttu kokoon. Hänen lupansa oli epäilemättä tarvittu, ennen kuin sotilaat olivat pukeneet Jeesuksen purppuraviittaan ja painaneet hänen päähänsä orjantappurakruunun. Hänen läsnä ollessaan he olivat intoutuneet lyömään Jeesusta ruokokepillä, sylkeneet hänen päälleen, pilkanneet häntä sekä sanoillaan että muulla tavalla. Johtajana hän ei ollut käyttänyt valtaansa estääkseen tätä kaikkea. Ehkä päinvastoin hän oli itsekin osallistunut pilkkaamiseen.

Nyt sadanpäällikkö oli kuusi tuntia seurannut tapahtumia. Hänen ja muiden sotilaiden ”pelästymiseen suunniltaan” liittyi muitakin syitä kuin maan vavahtelu jalkojen alla ja auringon pimentyminen. Syyllisyys epäilemättä vaivasi heitä. Sadanpäällikön sanoista: ”Tämä mies oli todella viaton” on kuultavissa hänen omantuntonsa reaktio. Hän oli osallistunut tämän miehen häpäisemiseen ja tuomitsemiseen.

Tämän pakanamiehen todistus on spontaani arvio tapahtumien kulusta. Tällä arviolla on ollut läpi kahden vuosituhannen myös oma uskoa vahvistava merkityksensä

kristillisessä seurakunnassa. Hänen sanansa ovat laaja-alainen uskontunnustus. Hän kutsuu Jeesusta vanhurskaaksi vastoin korkeimman neuvoston päätöstä ja Pilatuksen luona tapahtunutta tuomiota. Hän kutsuu Jeesusta Jumalan Pojaksi vastoin ylipappien ja muun hengellisen säädyn kantaa.

Kansa katseli ristiinnaulitsemista. Pääsiäisjuhille oli jo tultu perheinä ja sukuina kautta maan. Kymmeniätuhansia vieraita oli kaupungin ja sen lähiympäristön alueella. Siitä vain osa oli paikalla. Nyt he palasivat kaupunkiin ”rintaansa lyöden”. He olivat tulleet katsomaan suurta näytelmää. Nyt he kulkivat takaisin toisenlaisin mieltein. Ajatukset risteilivät. Tapahtuneet asiat olivat vakuuttaneet monia siitä, että kaikki ei ollut mennyt oikein. Varmasti he syyttelivät hallitusmiehiä ja Pilatusta. Mutta aivan yhtä varmasti joukossa oli myös niitä, jotka asettuivat puolustelemaan Jeesuksen ristiinnaulitsemista ja etsivät luonnollisia selityksiä yllättäville tapahtumille.

On ilmeistä, että pitkäperjantain kokeuksilla oli vaikutuksensa helluntaina tapahtuneeseen laajaan herätykseen. Pietarin saarnassa oli tällöin yksityiskohta, joka iski kuulijoiden omaantuntoon: ”Tämän Jeesuksen te surmasitte” (Ap.t. 2:22–24). Se ei pannut heitä vain lyömään rintaansa vaan herätti syyllisyyden ja henkilökohtaisen synnintunnon. Reaktio oli sen mukainen: ”Veljet, mitä meidän pitää tehdä?”

Joosef Arimatialainen. Pieni joukko pysyi Jeesukselle uskollisena loppuun asti. On selvää, että he olivat äärimmäisen järkyttyneitä, mutta he eivät lähteneet kotiin tai pakosalle.

Sitten paikalle ilmestyi yllättäen muuan neuvoston jäsen, Joosef, joka oli kotoisin juutalaisesta Arimatian kaupungista. Yllättävyys näkyy paremmin vuoden 1938 käännöksessä: ”Ja katso, oli neuvoston jäsen...” Tämä mies ei ollut yhtynyt suuren neuvoston päätökseen, joka koski Jeesuksen tappamista, eikä ollut osallistunut neuvoston toimiin. Hän uskoi Jeesukseen mutta salaa. Ymmärrämme, miksi näin tapahtui. Vaarana oli korkeasta asemasta ja synagogasta erottaminen, joutuminen yhteisön ulkopuolelle. Jeesuksen kuolema ravisti hänet kui-

tenkin hereille. Hän meni rohkeasti pyytämään Pilatukselta lupaa Jeesuksen kunnialliseen hautaamiseen. Hän sai avukseen Nikodemoksen, ystävänsä neuvostosta, joka oli aikaisemmin käynyt yöllisen keskustelun Jeesuksen kanssa (Joh. 3:1–21; 19:38–40). Myös Nikodemos oli käynyt läpi omat prosessinsa. Nyt hän toi hautaukseen tarvittavan kalliin voiteen. Miehet tekivät Jeesukselle viimeisen palveluksen ja saattoivat hänet uuteen kalliohautaan. Naiset seurasivat mukana. Joosef toteutti teollaan sen, minkä profeetta Jesaja oli ennustanut: ”Hänet oli määrä haudata jumalattomien joukkoon. Rikkaan haudassa hän sai leposijansa.” (Jes. 53:9.)

Keneen **me** koemme samastuvamme siinä joukossa, joka lähti Golgatalta? Kenen tahtoissimme edustavan itseämme?

Pekka Jokiranta
Rovasti, Suomen Ev.lut.
Kansanlähetys, Vantaa

Jeesuksen tyhjän haudan sanoma

Luuk. 24:1-12
Pääsiäispäivä 4.4.

Viime vuosina on silloin tällöin sensaatiokirjallisuudessa, lehdistössä ja joidenkuiden tutkijoiden toimesta heitetty esille väite, että Jerusalemissa olisi löydetty Jeesuksen hauta. Niinpä juuri luettu Luukkaan kertomus vastaa suoraan näihin väitteisiin. Siinä kerrotaan, millainen oli Jeesuksen hauta. ”Kun he menivät sisälle Jeesuksen hautaan, he eivät löytäneet Jeesuksen ruumista.”

Sellainen on Jeesuksen hauta. Se poikkeaa kaikkien muiden täällä maan päällä eläneiden ihmisten haudoista siitä syystä, että se on tyhjä. Siksi nuo enkelit julistivat noille naisille: ”Miksi te etsitte elävää kuolleitten joukosta?”

Niinpä selitys, jonka enkelit antoivat naisille, on suurin uutinen, joka tähän maail-

maan on kiirinyt luomisen jälkeen: ”Ei hän ole täällä. Hän on noussut ylös kuolleista.” Näin pääsiäisenä tapahtui jotakin sellaista, mitä koskaan aikaisemmin ei ollut tapahtunut. Jeesus oli kyllä herättänyt kuolleita, kuten Lasaruksen. Mutta he heräsivät takaisin tähän nykyiseen syntiseen ja vaivaiseen ihmiselämään, ja ajallinen kuolema oli heillä vielä edessään. Perimätiedon mukaan Lasarus olisi haudattu Kyproksele, missä hän olisi toiminut ennen kuolemaansa seurakunnan johtajana. Näin siis tuon henkiin herätetyn Lasaruksen hauta on olemassa, mutta Jeesuksen hautaa ei löydy, koska hän on noussut ylös kuolleista eikä enää kuole.

Tämä on nyt se sanoma, jonka Jumala ilmoittaa sanassaan meille ja koko tälle maailmalle. Ihmiselämä kaikkinen erehdyksineen ja riemuineen ei päätykään hautaan vailla toivoa ja tilintekoa.

Nyt Kristus on herätetty kuolleista. Hänen tullessaan meidätkin herätetään kuolleista. Joudumme tilille maanpäällisestä elämästämme. Tuona päivänä voimme kestää vain, mikäli olemme uskoneet häneen ja näin pukeutuneet siihen lahjavanhurskaiden vaatteeseen, josta Raamattu puhuu ja joka annetaan meille Kristuksen sovitus työn ja ylönousemuksen perusteella.

Taivaaseen ei päästä hyvien tekojen perusteella. Sinne päästään sillä perusteella, että olemme Kristuksessa. Mitkään ennen tai jälkeen kääntymyksen tehdyt hyvät teot eivät meitä auta. Vain hänessä me osoittaudumme puhtaiksi, tahrattomiksi ja Jumalalle kelpaaviksi. Hänen ristinsä tähden meidän syntimme on silloin annettu anteeksi. Hänen ylönousemisensa tähden meidät havaitaan kelpoiksi, kun meidän ansioksemme luetaan hänen pyhä elämänsä. Näin pelastus tulee osaksemme kasteen, evankeliumin ja ehtoollisen välityksellä, ja se otetaan uskon kautta vastaan.

Nyt Jumalan sana ilmoittaa, että ihmiselämän tärkein asia on, että me olemme hänessä, joka on annettu alttiiksi meidän rikostemme tähden ja herätetty kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden. Näin yksinkertaista se on. Synnit on heitetty Kristuksen päälle, ja hän on kantanut ne ristillä. Kristuksen pyhyys ja puhtaus ovat

siirtyneet meidän päällemme, ja se tekee meidät autuaiksi. Tämän kaiken vaikuttava usko Kristukseen.

Nuo naiset, jotka tulivat haudalle, menettelivät kyllä kauniisti, mutta silti heidän toimintansa oli turha. Ehän tulivat sinne mukanaan hajuvoidetta, siis sellaisia salvoja ja parfyymeja, joilla oli tapana voidella vainajan ruumis, kun hänet pantiin haudattamioon. Mutta nyt kun naiset menivät haudalle, he yllättyivät perusteellisesti. Kivi oli vieritetty haudan suulta. He eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. Sen sijaan he kohtasivat kaksi miestä sädehtivän kirkkaissa vaatteissa. Näiltä enkeleiltä he saivat ilmoituksen siitä, ettei Jeesus ollut siellä. Enkelit muistuttivat heille Jeesuksen omia sanoja. Muistakaa, mitä hän sanoi teille ollessaan vielä Galileassa: ”Näin täytyy käydä: Ihmisen Poika annetaan syntisten ihmisten käsiin ja ristiinnaulitaan. Mutta kolmantena päivänä hän nousee kuolleista.”

Tässä yhteydessä on hyvä panna merkille yksi ihmeellinen asia suomalaisessa kulttuurissa. Viime aikoina enkelit ovat nousseet suosioon. Niistä on tullut se kristillisen uskon jäänne, josta tohditaan ääneen puhua. ”Enkeleitä matkalle”, sanotaan. Kuolleetkin muuttuvat nykyaikana enkeleiksi vastoin Raamatun opetusta.

Tämä nykyajan enkelipuhe eroaa Raamatun enkeleistä siinä, ettei tahdota ääneen tunnustaa Jumalan läsnäoloa, hänen armoaan ja johdatustaan, mutta enkeleistä kyllä rohjetaan puhua. Nämä enkelit eivät kuitenkaan muistuta meitä Jeesuksen opetuksista eivätkä ohjaa hänen luokseen. Enkelit ovat kovasti suosiossa, mutta Jumalan sana ei.

Tässä muuten lienee ollut ensimmäinen ja ainoa kerta, kun enkeli julisti Jeesuksen ylönousemusta. Myöhemmin Jeesus antoi näille yhdelletoista valitsemalleen apostolille tehtäväksi viedä evankeliumi kaikille kansoille. Tehtävä oli inhimillisesti ajatellen ylivoimainen ja mahdoton. Heillä olivat vastassaan kaikki maailman mahdit: roomalainen pakanuus, sen jumalattomat elämäntavat ja juutalaisten itsevanhurskaus.

Nämä naiset saivat ensimmäisenä tiedon siitä, että Jeesus oli noussut kuolleista. He

toivat ensimmäisinä viestin ylösnousemuksesta Jeesuksen opetuslapsille. Kuitenkaan heitä ei valittu apostoleiksi, joiden tehtävänä oli viedä ristin ja ylösnousemuksen sanoma kaikkialle maailmaan. Siihen tehtävään valittiin nämä kaksitoista, jotka sitten veivät kaikkialle maailmaan kristinuskon sanoman.

Sanoma, joka tuona aamuna lähti kiirimään tuolta haudalta ensin naisten kertomana opetuslapsille, sitten näiden julistamana pitkin Rooman valtakuntaa, kunnes se sitten tuhannen vuoden kuluttua saapui myös meidän maahamme, on paras uutinen, mitä ihmiskorva on koskaan kuullut. Se tuo meille syntien anteeksiannon, se päästää meidät kaikesta pahasta, mikä vaijaa koko ihmiskuntaa. Kristuksen veressä, hänen sovitustyönsä nojalla saadaan kaikki synnit anteeksi. Siinä syyllinen omatunto löytää lohdutuksen, ja ihminen, jota painaa hänen viallisuutensa niin Jumalan kuin ihmisten edessä, löytää levon.

Sitten tämä maailma, joka luonnostaan on epämääräisten kuvitelmiensä vallassa siinä, mikä koskee ihmisen tulevaisuutta tämän elämän jälkeen, saa suurenmoisen ja valtavan ylösnousemuksen toivon. Samalla tavoin kuin Kristus herätettiin kuolleista, herätetään meidätkin kuolleista Kristuksen tullessa. Jumalan lapset pääsevät ikuisen elämään.

Ihmeellistä kyllä, tämä toivo alkaa jo täällä maan päällä eletessä. Se ei ole haittattelua vaan perustuu Kristuksen läsnäoloon ylösnousseena Vapahtajana. Juuri tuo Kristuksen ylösnousemus mahdollisti hänen läsnäolonsa kaikkialla, missä ollaan koolla hänen nimessään.

Siksi kristityt kokoontuvat yhteen ylösnousemuksen päivänä, joka sunnuntaina, mikä muistuttaa meille sitä, että Kristus elää ja on Isän oikealla puolella taivaassa, mutta myös meidän luonamme, kun hänen nimessään kokoontumme ja vietämme sitä ateriana, jonka Kristus on säätänyt.

Lasse Marjokorpi

Rovasti, Kemijärven kirkkoherra

Niin kuin profeetta Joonaa...

Joona 2

2. pääsiäispäivä 5.4.

Joona on Vanhan testamentin profetoista yleisesti ottaen ehkä tunnetuin. Perimätiedon mukaan hän oli Elisan profeettaoppilas. Hänen historiansa on varsin dramaattinen. Monet teologitkin pitävät Joonan kirjaa ja sen sanomaa kuvitteellisena. Kyllä Joona on historiallinen henkilö, johon viitataan muuallakin Vanhassa testamentissa. 2. Kun 14:25 osoittaa, että hän oli kotoisin Gat-Heferistä, melko läheltä Nasaretia. Emme ole tekemisissä kalevalaistyypisen runouden kanssa, siis emme myllerrä fiktion sameilla vesillä vaan faktan selkeillä kölivesillä.

Kyseessä on vahva typologinen teksti. Jeesus puhuu Joonan merkistä, jonka hän antoi pahalle ja uskottomalle sukupolvelle. Meren sylissä ja maan povessa kolme päivää ja kolme yötä, siinä verenkirkas punainen lanka, joka liittää Joonan typologisesti Jeesukseen. Jotkut viisastelevat näistä kolmesta päivästä ja yöstä. Kyseessä on yksi kokonainen päivä ja osia kahdesta, jotka kuitenkin luettiin seemiläisen käytännön mukaan kolmeksi, sekä päiväksi että yöksi.

Sekä joulun että pääsiäisen juuret ovat syvällä tässä Joonan historiassa kirjaimellisestikin. Syyllisyyden arpa osui Joonaan, joka oli pakenemassa Jumalan kasvojen edestä. Pakotietä ei ollut, sen Joona kyllä ymmärsi. Jumalattomat merimiehet toimivat Jumalan tuomion välineinä heittäessään profeetan mereen. Meri tyyntyi, mutta meripedon vatsassa, ainutlaatuisessa rukousvartiassa, profeetta huusi ulos tuskan- ja kuolemanhätänsä.

”Tuonelan kohdusta minä huudan apua, ja sinä, Herra, kuulet ääneni.” Hän ei siis huuda tyhjiyteen vaan kohtaa hädässään Herransa. Daavid koki Saulin ahdistaa häntä vuosikaudet ”tuonelan paulat ja ”kuoleman ansat”. Näistä kaikista hän pääsi turvaan ”vuorilinnaan ja pelastuksen kalliolle”, Jumalan armon varaan.

Joonan kohotti katseensa turvattomana meripedon vatsassa Jumalan pyhää temppeleä kohti. Herran temppeleä, Jumalan läsnäolon eli *shekinan* syvintä kohtaamispaikkaa, profeetta katsoi tuskanikävässään. Ulkonaiset olosuhteet olivat hirvittävät. On vaikeaa ymmärtää, miten hän vältti pakokauhun kuilut.

Kukapa voisi samastua Joonaan? Eihän kenelläkään ole koskaan ollut vastaavanlaista kokemusta! Vain Jeesuksella oli, mutta mittaamattomasti hirveämmät kokemukset, kun Isä käänsi selkensä ainoalle Pojalleen. Jeesus koki lyhentämättömät helvetin kauhut ristillä. Ketään ei ole koskaan hylätty niin totaalisesti, kuin Isä hylkäsi Poikansa. Miksi? Siksi, ettei kenenkään tarvitsisi joutua helvettiin, ikuisen eroon Jumalasta.

Joonan on Jeesuksen *typos*: hän katsoo tietämättään Ylösnouseeseen Herraan. Virsi 166 viittaa kristallinkirkkaasti täytty-mykseen: ”Hän syntimme kuiluun on laskeutunut, taas Luojalle maailman rakastanut. Vain Golgatan rakkaus entiselleen sai rikkoutuneen.” Kuoleman ja tuonelan voimat eivät voineet pitää Jeesusta vankinaan. *Christus Victor, quia Victima*: Kristus on Voittaja, koska hän on Uhrilamppu.

Profeetta Jeremia koki häväistystä ja pilkkaa. Herra suostutteli häntä tahtoonsa, ja viimein vastahakoinen profeetta taipui (Jer. 20). Joonaa Herra taivutteli vieläkin rajummin, kunnes hän suostui Herransa johdettavaksi. Tekstimme lopussa raju rukousvartio päättyi huipennukseen: ”Mutta minä saan uhrata ja laulaa kiitosta sinulle. Minkä olen luvannut, sen minä täytän. Vain Herra voi pelastaa.”

Joonan koki ylösnousemuksen – kuivalle maalle! Pian kaikui rohkea parannuskehoitus suurkaupunki Niniven kaduilla. Kansa nöyrytyi, pienimmästä suurimpaan. Herra armahti kaupunkia, tuho väistyi. Syn-tinen ja Jumalaa pakoon lähtenyt mies saa olla Jeesuksen esikuva.

Tämä valju kuva viittaa kuitenkin epä-mättömästi synnittömään Jumalan Karit-saan, joka murskaa kuoleman vallat ylösnousemuksessaan. Pääsiäisen ihmettä voi verrata vain ensimmäiseen luomiseen. Syn-

ti raastaa meitä edelleen rajusti, mutta Jeesuksen voittoon uskossa katsoen saamme jo nyt tähyillä täydellisyyspäivään, jolloin kuuluu Kaikkivaltiaan Jumalan ihmeellinen sanoma: ”Uudeksi minä teen kaiken.”

Ahti Peltonen

Rovasti, Heinolan kappalainen

Kuolleet luut heräävät henkiin

Joh. 20:19-31

1. sunnuntai pääsiäisestä 11.4.

Pitkänperjantain kauhut ovat vasta parin unettoman yön takana. Jeesuksen valitsema joukko, maailman toivot, on nyt ilman toivoa maailmassa, ilman Jumalaa. Traumatisoituneina, peloissaan, lukittujen ovien taakse paenneina he itkevät murheissaan.

Pitäisikö heitä moittia? Ylösnousemuksen päivänä useat henkilöt toivat todistuksen siitä, että Jeesus elää. Pietari ja Johannes olivat omin silmin nähneet tyhjän haudan. Kuitenkaan kukaan opetuslapsista ei pystynyt uskomaan. Siitä Jeesus toki heitä moitti (Mark. 16:10–14). On kyse epäuskon synnistä, jos ihminen ei anna tilaa evankeliumille pimeässä ja kovassa sydämessään. Epäusko tekee ihmisen myös passiiviseksi ja pimentää ymmärryksen. Ei silloin älyä edes etsiä Jumalaa (Room. 3:11). Pelastuksemme onkin siinä, että Jumala on aloitteellinen suhteessa meihin. Jeesus tulee ja kohtaa ihmisen, puhuttelee häntä.

Jeesus sanoo ensimmäiseksi: ”Rauha teille!”. Hän on Rauhan Ruhtinas. Jeesuksen tuoma rauha on aivan uusi ilmiö maailmassa. Se on rauhaa ennen kaikkea Jumalan kanssa. ”Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet” (Jes. 53:5). Todellinen rauha ei ole löydettävissä mielen manipulaation, uskontojen tai viisaiden sanojen kautta. Kestävä sisäinen rauhan voi löytyä, kun on ensin rauha Jumalan kanssa. ”Hän näytti heille katänsä ja

kylkensä.” Rauhan tuojana ja perusteena on Jeesuksen ristinkuolema ja ylösnousemus. ”Jumala näki hyväksi – hänen välityksellään tehdä sovinnon ja hänen ristinsä verellä vahvistaa rauhan kaiken kanssa, mitä on maan päällä ja taivaassa” (Kol. 1:19–20).

Jeesuksen ensimmäinen julkinen esiintyminen ylösnousemuksen jälkeen antaa vahvan viestin siitä, mihin huomio kääntyy nyt, kun maailman syntien sovitus on valmistettu: Sovituksen sanoman vieminen maailman kaikille ihmisille on Jumalan valmistamassa pelastussuunnitelmassa vielä avoinna. Ylösnousemus räjäyttää lähetystyön aallon liikkeelle. Evankeliumin lähetystyö on Jumalan ykkösasia tämän jäljellä olevan maailmanhistorian loppuun saakka. Golgatala kaikki oli täytetty, ja lähetystyö on taas ”meidän kiitoksemme Golgatasta”. ”Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. Kristuksen puolesta me siis olemme lähettäjinä.” (2. Kor. 5:19–20.)

”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät.” Lähetystyö liittyy tiukasti Jumalan omaan toimintaan (*Missio Dei*). Jeesuksen maailmaan tulo oli missio. Jumala (Isä) lähetti Pojan. Poika tuli maailmaan, otti ihmisen muodon ja täytti tehtävänsä. Isä lähetti Pojan, niin että tällä oli lähettäjänsä auktoriteetti, Jumalan auktoriteetti. Nyt viimeisessä vaiheessa Poika vastaavasti lähettää meidät. Jeesus viittaa tässä myös jumaluuteensa paljastamalla olevansa lähettäjänsä niin kuin Isä, Jumala. ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä” (Matt. 28:18). ”Minä lähetän teidät, menkää siis.” Lähetystyössä meilläkin on Lähettäjänsä valtuutus ja auktoriteetti.

Voi vain kuvitella, kuinka toivottoman kaukana toisistaan olivat tuossa hetkessä opetuslasten maailma ja Jeesuksen tarjoama maailmanlähetyksen haaste. Näiden miesten varaan ei kerta kaikkiaan pysty laskemaan yhtään mitään. Kukaan järkevä ihminen ei uskoisi heille näin tärkeää tehtävää. Jeesus oli kuitenkin valintansa tehnyt – ja hän on Jumala. Jumalalle kaikki on mahdollista.

Jeesus puhalsi heitä kohti ja sanoi: ”Otakaa Pyhä Henki.” Hän, joka ei ole tämän luodun maailman (ajan, paikan, lukkojen) rajoitusten alainen, vaan jonka ”välityksellä luotiin kaikki ja joka pitää kaiken koossa” (Kol. 1:16–17), antaa Pyhän Hengen. Tässäkin on yksi näyttö Jeesuksen jumaluudesta. Puhaltelu voi tuntua kummalliselta, mutta kohtaamme siinä saman jumalallisen ”puhaltamisen” kuin 1. Moos. 2:7 ja Hes. 37, missä Jumala itse puhalttaa elämän hengen tomumajaan tai kuolleisiin luihin ja nämä alkavat elää. ”Jokainen, joka on Kristuksessa, on uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle!” (2. Kor. 5:17.) ”Silloin te tiedätte, että minä olen Herra.”

Tämän kohtaamisen jälkeen epäuskoinen, hengellisesti kuollut opetuslapsikin oivaltaa, että ristiinnaulitussa ja ylösnousseessa Jeesuksessa on keskuudessamme elävä Jumala. Pyhä Henki näyttää sen todeksi ja uudestisyntyttää ihmisen.

Tuomaan kohdalla sama tapahtui viikkoa myöhemmin. ”Minun Herrani ja minun Jumalani!” Tuomas löytää omakohtaisesti Jeesuksen ristiinnaulittuna ja ylösnousseena Vapahtajana ja Jumalana. Se kääntää hänen epäuskonsa uskoksi. Aivan sama olisi hänelle kuitenkin voinut tapahtua armonvälineidenkin kautta, ilman ”näkemistä”, Pyhän Hengen vaikuttamana, mikä tie on Jumalan säätämys uudelle liitolle. Voimme turvallisin mielin elää tätä lähetystyön aikakautta. Jumala saarnauttamansa hulluuden kautta pelastaa ne, jotka uskovat ja saavat kasteen (1. Kor. 1; Mark. 16). Evankeliumi ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Kristuksesta on Jumalan voima ja pelastus maailman kaikille kansoille kaikkina aikakausina. Synteihin kuollut maailma saa todellisen elämän vasta uskon kautta hänen nimessään.

Lähetystyön ydin ja sisältö näkyvät kirkkaimmin tässä Johanneksen tallentamassa lähetyskäsityksessä (j. 21–23). Ihmiselämän ratkaisevin kysymys on lopulta, ovatko synnit todellisesti anteeksiannettut, niin että viimeisellä tuomiolla pyhän Tuomarin edessä ihminen havaitaan uskosta vanhurskaaksi, Kristuksen ristinuhrin tähden, ja saa kutsun iankaikkiseen iloon.

Tämän sovituksen sanoman ja syntien anteeksiannon evankeliumin keskeisyyden Jeesus jättää meille maailmanlähetyksen perinnöksi. Monenlaisella maailmanparantamisella ja elinolosuhteiden kehittämisellä on lähetystyössä paikkansa, mutta sen kuuluu aina olla toissijaista tärkeimmän rinnalla. ”Herrani Kristuksen Jeesuksen tunteminen on minulle arvokkaampaa kuin mikään muu” (Fil. 3:8).

Tapio Pokka

Pastori, DI, Lähetysyhdistys
Kylväjän aluekoordinaattori
Oulu & Japani

Karitsa ja hänen laumansa

Joh. 10: 11-16

2. sunnuntai pääsiäisestä 18.4.

Roomalaisten katakombien seinillä toistuvat yhä uudestaan kuva-aiheet Hyvästä paimenesta. Parraton nuori mies tunikassaan, oikea olkapää paljaana, kantaa lammasta harteillaan. Paimenen jalkojen juuressa pari lammasta katsoo häneen luottavasti. Toisissa maalauksissa paimenta piirittää – hännän pituudesta päätellen – rasvahäntälampaiden sekä vuohien lauma.

Kuvat ovat kolmannelta ja neljänneltä vuosisadalta. Hyvä paimen lienee vanhin Kristuksen henkilöä symboloiva kuva. Varhaiset kristityt irrottautuivat varovasti juutalaisten kuvan tekemisen kiellosta. He etsivät tapaa, jolla esittäisivät näkymätöntä näkyvän avulla. Samalla he tulivat symbolismillaan luoneeksi uudenlaisen taidemuodon, josta tuli länsimaisen taiteen oleellinen osa.

Varhaiskristityt samoin kuin Jeesuksen aikalaiset ymmärsivät, millainen kaitsija oli hyvä paimen, josta Vapahtaja oli kertonut. Ikivanha ammatti oli tärkeä ja vaativa. Paimen piti huolta tuhansienkin eläinten määkivistä laumasta ulkosalla keväästä myöhäiseen syksyyn. Sakaalit ja muut neljal-

kaiset pedot sekä kaksijalkaiset varkaat oli torjuttava vuoristossa ja tasangolla, joskus oman hengenkin uhalla. Paimen uhmasi päivän hellettä ja yön kylmyyttä. Valppaana täytyi olla vuorokaudet ympäri; yönet jäivät usein vähiin. Eläinlääkärin kuin keritsijänkin taidot olivat välttämättömiä.

Paimen eli laumansa kanssa niin kiinteästi, että eläimet tunnistivat hyvin hänen kutsuhuutonsa ja seurasivat häntä. Paimen oli lauman turva.

Jeesuksen paimen-vertauksen palkkarenkikin tunnettiin. Palkkalainen syö kuormasta: laittaa lihavimmat lihoiksi ja ottaa irti kaiken hyödyn, mikä saatavissa on. Hän jättää lauman heitteille viimeistään siinä vaiheessa, kun vaara uhkaa. Eihän lauma ole palkkarengin oma – miksi siis uhrata mitään sen tähden? Lauma hajoo. Voi lammasparkoja! Niillä ei ole ketään muuta suojanaan kuin paimen.

Jeesuksen kuulijat ja Rooman kristityt tunnistivat varmasti hyvin Vapahtajan viitauksen Hesekielin 34. luvun terävään kuvaukseen kelvottomasta paimenesta ja lohdulliseen kuvaukseen tämän vastakohtasta, hyvästä paimenesta. Jeesuksen olemus ja tehtävä aukenivat heille, kun Vapahtaja samasti itsensä Hesekielin luotettavaan paimeneen: ”Minä olen hyvä paimen.” Jeesus ei esitä vertausta, että hän on kuin hyvä paimen, vaan sanoo ehdottomasti: ”Minä olen.”

Rooman alle louhittujen hautakaupunkien kammioiden ja komeroitten seinillä ei juuri ole kärsivän Kristuksen kuvia. Ehkä sarkofagit muistuttavat jo kouriintuntuvasi kärsimyksestä ja kuolemasta, ja Kristus-han on ylösnoussut. Tuntuu kuin vainajat olisi jätetty katakombien yössä Hyvän paimenen kannettavaksi aina ylösnousemuksen valoon asti.

Erään katakombin seinältä hahmottuu maalaus karitsasta, joka siunaa leipiä. Toisessa maalauksessa ylösnoussut Kristus on Pietarin ja Paavalin seurassa. Kristuksen hahmon alapuolella seisoo pienellä kummulla Jumalan Karitsa pyhimysten ympäröimänä.

Vapahtaja tulee lähelle laumaansa myös samastumalla lauman pienimpään, karit-

saan. Tämä viaton ja virheetön Karitsa teurastetaan ja uhrataan muiden edestä.

Johanneksen ilmestyksessä seisoo teurastettu Karitsa päivien lopulla Pyhän valtaistuimen edessä, ottaa valtaistuimella istuvan kädestä kirjakäärön ja avaa sen sinetit. Karitsan hallinnassa tapahtuu kaikki, hyvä ja paha, elämä ja kuolema, vapautus ja tuomio, alku ja loppu. Hän – Hyvä paimen – kokoaa laumansa kuolemankin louhikoista, eikä kuolemaa enää ole. Hän – Jumalan Karitsa – on kirkkautena omiensa keskellä, eikä yötä enää ole. Näkymätön on tullut näkyväksi. Inhimilliset kuvat ja sanat eivät sitä tavoita. Usko voi siitä häivähdyksen aavistaa.

Tytti Issakainen

Jumalan kansan koti-ikävä

Hepr. 13:12-16

3. sunnuntai pääsiäisestä 25.4.

”Kohottakaa katseenne korkeuteen! Kuka on tämän kaiken luonut?” (Jes. 40:26.) Koti-ikävä on Jumalan kansan perusmielenlaatu. Ajan merkkejä seuraten kristityt kohottavat katseensa ja kaipaavat (Matt. 24:33). Jos kaipausta vielä odottavaan ei ohjaa uskovien henkeä, on seurakunnan hengellisessä elämässä väärä painopiste, joka edellyttää mielenmuutosta (Kol. 3:2). Jos Kristuksessa oleva sovitus ja elämää uudistava voima nähdään vain tähän aikaan liittyvänä voiton, ei evankeliumissa olevan toivon syvintä olemusta ole lainkaan tavoitettu (1. Kor. 15:19). Jumalan kansa elää maailmassa aina muukalaisena alituudessa kulttuurisokissa (2. Tim. 3:12). Joka tahtoo olla maailman ystävä, siitä tulee Jumalan vihollinen (Jaak. 4:4). Kristityn eksistenssin syvin pohjavire on sidoksissa toiseen kotiin, toiseen kaupunkiin, toiseen maailmaan ja ennen kaikkea toiseen persoonaan. Paavalin mieli on tästä kaipauksesta hyvä esimerkki (Fil. 1:23).

Maailmasta oudolta näyttävän koti-ikävä vuoksi kristittyjä on joskus syytetty siitä, että heistä ei ole tämän maailman vastuullisiksi auttajiksi, koska he eivät keskity koko sydämellään ihmiskunnan ajallisiin ongelmiin vaan tähyilevät mielessään ”muualle”. Kristitty saattaa saada tämän vuoksi irrationaalisen ihmisen leiman ottaensa. Kristityn vastaus tämänkaltaiseen näkemykseen on yksiselitteinen. Mitä lähempänä ihminen on Jumalaa, sitä rationaalisempi hän on ja voi myös sitä paremmin käydä käsiksi ihmisen ja ihmiskunnan ongelmien todellisiin juuriin.

Vastaavasti ihminen, joka on sielunsa ja mielensä puolesta irtautunut Jumalasta ja siitä todellisuudesta, joka on hänessä, on irrationaalinen ja tuuliajolla ihmisytydestä sanan varsinaisessa merkityksessä. Hän on vieraantunut siitä elämästä, joka on Jumalassa (Ef. 4:18). Tosin hänen rationsa, joka on irti Jumalan läsnäolosta, ei tätä näe eikä voi käsittää. Jumalaton todellisuus, jota ei kuitenkaan voi olla missään todellisesa mielessä, on äärimmäinen totuuden perversio. Saatanallinen harhatodellisuus pyrkii hallitsemaan ihmisen mieltä tuottamalla pelkkiä heijastuksia, kuvitelmia, väärinkäsityksiä ja valheita. Saatana on kaikenlaisen valheellisuuden isä. Suurin näistä valheista on, ettei Jumalaa eikä hänen valtakuntaansa ole olemassa. Jumala taas on totuus, ja hänen henkensä on totuuden Henki. Hänestä ja hänen ilmoituksestaan käsin mitataan se, mikä on todellista, konkreettista ja oikeaa, olipa se sitten ihmisen silmälle näkyvää tai näkymätöntä. Näkyvä ja näkymätön eivät ole totuuden ja epätotuuden mittari, vaikka erityisesti länsimaisen tieteenuskonnon parissa kasvaneet tuntuvat imeneen tällaisen merkittävän käsityksen itseensä jo äidinmaidossa.

Jumalan kansan koti-ikävä ei siis ole hahattelevaa toiveajattelua vaan perustuu totuuden Hengen lahjoittamaan varmaan luottamukseen, että Jumala on ikuisen elämän lähde ja koko olevaisen Luoja. Kirkon marttyyrit ovat olleet tästä puhuttelevimpia esimerkkejä kautta historian. Tällainen koti-ikävä puhuttelee vahvasti Jumalasta osatonta ihmistä, koska se välittää ym-

päristöön elävän ja lujan toivon tulevaisuudesta, joka on täynnä riemua ja sanoin kuvaamatonta iloa silloinkin, kun olosuhteet antaisivat aihetta pikemminkin epätoivoon, masennukseen ja lamaanuttavaan pelkoon (1. Piet.1:8).

Augustinus muistutti siitä, että Luojan ja luodun väliseen suhteeseen perustuen jokaisella ihmisellä on sisimmässään kotikävä, vaikkei hän vielä Jumalaa tuntisi-kaan henkilökohtaisesti. Ihmisen sydän on rauhaton, kunnes se löytää levon Hänessä, joka on puhaltanut ihmiseen oman Henkensä. Siksi kristityllä, jossa totuuden Henki asuu, on jotakin, mitä jokainen ihminen kaipaa tiedostamattaan tai tiedostaen, rotuun, ikään tai uskontoon katsomatta. Taivaskai-ppuu on kaipausta Herran Jeesuksen yhteyteen. Evankeliumin julistaminen kansoille on niiden viemistä Jeesuksen läsnäoloon vastaanottamaan totuus ja pelastus henkilökohtaisesti. Elävän Jumalan läsnäolo, hänen näkemisensä kasvoista kasvoihin, on ihmisen onnellisuuden perimmäinen täytymys. Tämä onni on edessä päin.

Jumalan kansan vaeltaessa kohti kotia tärkeintä jo nyt on tietää, ymmärtää ja kokea, että Jumala on itse läsnä tuossa vaeluksessa. Tämä näkyy selvästi Israelin exoduksessa Egyptistä ja siinä, kuinka Jeesus valitsi sanansa, kun hän oli antanut lähetystehtävän opetuslapsilleen: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti” (Matt. 28:20). Jeesuksen läsnäolo kaikissa vaiheissa on ratkaisevan tärkeää kristittyjen maailmanlaajassa lähetystehtävässä. Ilman hänen läsnäoloaan meidän läsnäolossamme me emme voi olla mukana siinä suunnitelmassa, jota Jumala toteuttaa (Joh.15:5).

Joskus kristityt suunnittelevat asioita oman päänsä mukaan ja pyytävät siihen sitten Jumalan siunausta. Sen sijaan meidän tulisi oppia herkästi kuulemaan ja näkemään, mitä Jumala aikoo milloinkin tehdä, ja ojentautua suunnitelminemme sen mukaisesti Pyhässä Hengessä rukoillen. Jumalan elävä ja todellinen läsnäolo annetaan ensisijaisesti uskon, ei näkemisen kautta. Heprealaiskirjeen kirjoittaja kehottaa seurakuntaa jatkuvasti rukoilemaan kiittäen ja

ylistäen Jumalaa ennen kaikkea sen vuoksi, että rukouksessa ja kiitoksessa Jumalan kansa käy Herransa eteen ja läsnäoloon ja Herra tulee kansansa keskelle.

Kristitty on matkalla kotiin. Tämän matkan aikana hän on välittämässä sanomaa kaikille valmistetusta kodista, joka on tulvillaan iloa, riemua ja elämää ja jossa on monta asuinsijaa vielä täyttämättä. Tuo koti tulee olemaan vahvasti monikansallinen. Siksi meidän on syytä opetella jo nyt olemaan maailmanlaaja kristikansa (*World Christians*), jonka ykseys perustuu siihen, että meillä kaikilla on ikävä samaan kotiin ja tie sinne käy vain Jeesuksen Kristuksen kautta (Joh.14:6).

Janne Sironen

Pastori, Lähetysyhdistys Ky-
väjän työaluevastaava

Kun Totuuden Henki tulee

Joh. 16:5-15

4. sunnuntai pääsiäisestä 2.5.

Jeesus puhui maailman vihasta, vainoista ja eron kipeydestä, joka tulisi kohtaamaan opetuslapsia eri tavoin. Uskonnollisesta yhteisöstä poissulkeminen oli juutalaisessa elämässä ja uskonharjoituksessa kokonaisvaltaista sosiaalista sivuun siirtämistä ja näin myös hengellisesti syvää hylätyksi tulemistä. Jeesus kertoi jaksomme edellä, että opetuslapset tulisivat olemaan vihan kohteina ja kokemaan vainoa synagogan taholta ja heidän surmaamisestaan tultaisiin tekemään pyhä palvelus.

Tässä ei kuitenkaan ole vielä kaikki. Myös Vapahtaja itse tulisi jättämään opetuslapset vähäksi aikaa. Se tulisi olemaan heille murheen hetki – kunnes murhe otettaisiin pois Hengen johtaessa heitä koko totuuteen. Lopulta lohdutus täyttyy, kun he saavat nähdä Jeesuksen jälleen.

Pietari oli jo aiemmin kysynyt Jeesuksen poismenosta (13:36–38) saamatta selkeää

vastausta. Jeesus puhui siitä myös 14. luvun alussa, mutta keskustelu siirtyi silloin kysymykseen Isän näkemisestä. Nyt murhe tuli si verhoamaan tapahtumien kulun rohkean näkemisen. Olisihan hyvä, että Jeesus menisi tässä vaiheessa Isän luo, koska silloin Puolustaja, Pyhä Henki, voisi saapua paljastamaan synnin, vanhurskauden ja tuomion. *Paljastaminen* on tässä monimerkityksinen sana ja käännettävissä myös ’osoittamiseksi’, ’toteen näyttämiseksi’ ja ’nuhtelemiseksi’. Perusajatus Jeesuksen sanoissa on, että Pyhä Henki oikaisee maailmaa synnin, vanhurskauden ja tuomion asiassa. Synnin syvin olemus on epäusko, kieltäytyminen Jeesuksen vastaanottamisesta (5:38; 6:36; 8:24; 15:22, 24).

Vanhurskaus perustuu Jeesuksen menemiseen Isän luo. Kristus kuolee väärin syytettynä ja viattomana kärsien mutta osoittautuu vanhurskaaksi, kun Isä ottaa hänet vastaan koko maailman syntien sovittajana. Vanhurskaus on myös syntisille Jumalan edessä hankittua vanhurskautta, kun maailman syntien poisottaja (1:29) herätetään kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden (Room. 4:25).

Tuomion sanotaan jo kohdistuneen tämän maailman ruhtinaaseen. Jeesuksen kuolemassa Saatanan valta murtui (12:31). Tämä ennakoidaan jo tapahtuneeksi.

Kun Jeesus otetaan Isän tykö, saapuu Pyhä Henki, joka ei ole voimavirta eikä keskeinen ylistyksen kohde. Pyhä Henki on persoona, joka tahtoo kaikessa viitata Kristukseen, eikä puhu omissa nimissään vaan välittää sen, minkä saa Kristukselta sanottavaksi (j. 13–14). Henki lähtee Isästä ja Pojasta eikä toimi ohi Kristuksen ristin eikä Jumalan sanan. Hän johdattaa Jeesukseen uskovat koko totuuteen ja jakaa Jeesuksen sanoja. Jeesuksen sana on myös Isän sana. Pyhä kolmiyhteys on läsnä totuuden sanassa täydessä yksimielisyydessä.

Roomalaiskatolinen kirkko ymmärtää jakeet 12–13 niin, että Jumalan ilmoitus ei päättynyt apostolien aikaan, vaan Kirkko, kirkolliskokous tai paavi, kykenee Jumalan Hengen johtamana tekemään uusia päätöksiä. Samoin karismaattisissa piireissä elää paikoitellen jatkuvan ilmoituksen ajatus.

Luterilainen usko nojaa siihen, että Jumalan sana on erehtymätön ja riittävä ohje eikä uutta ilmoitusta enää tule. Kirkon historia on osoittanut, että piispat ja kirkolliskokoukset voivat erehtyä ja ovat erehtyneet. Vain Jumalan sana näyttää varmasti oikean suunnan. Jumalan Henki on puhunut Raamatussa eikä puhu itseään vastaan. Siksi me tyydymme siihen, mitä Raamattu opettaa, ja varomme sellaista ”johdatusta”, joka vie pois Raamatun opetuksista.

”Tässä hän tekee Pyhästä Hengestä saarnaajan, jottei hänen peräänsä tuijotettaisi ylös taivaalle, niin kuin haihattelijat tekevät, ja jottei Sanaa ja saarnavirkkaa pidettäisi turhina, vaan tiedettäisiin ja opittaisiin, että hän haluaa olla läsnä Sanassa ja johtaa meidät sen kautta koko totuuteen. Minäkin olen näet puoliksi oppinut tohtori, jotten ylpeilisi liikaa niistä hengistä, jotka ovat jättäneet Sanan taakseen, lentäneet pilviin ja istuutuneet Pyhän Hengen siipien alle. Kokeumus on kuitenkin opettanut minulle liiankin usein, että kun päästän ajatukseni vaeltelemaan ja leijaillemaan kohti taivasta ja perkele saa minut kiinni Raamatun ulkopuolelta, hän saa mieleni niin sekaisin, etten enää tiedä missä itse olen ja missä Jumala on.” (Martti Luther: *Tienviittoja*, selitys jakeeseen Joh. 16:13.)

Juha Vähäsarja
Pastori, Suomen Raamattuopiston rehtori